



Afzender

Directeur Politieacademie
Leonard Kok

Ontvanger(s)

Vaste Kamercommissie JenV
t.b.v. Ronde Tafel gesprek Politieonderwijs
op donderdag 15 mei 2025

Datum 7 mei 2025

Ons kenmerk n.v.t.

Uw kenmerk n.v.t.

Behandelaar Mr. R.C.Ph. Arnold

Kopie aan n.v.t.

Bijlage(n) Geen

Onderwerp Position paper PA voor Ronde Tafel Gesprek TK 15 mei 2025

Politievakmanschap als motto voor Politieonderwijs- en kennis en onderzoek

Goed Politievakmanschap is essentieel voor de Politie om alle uitdagingen van vandaag en morgen aan te gaan. De Politieacademie (PA) ontleent haar bestaansrecht aan de bijdrage die ze levert aan de ontwikkeling van het vakmanschap van politiemedewerkers en van de Politie als organisatie. Het politieonderwijs kent verschillende opleidingsniveaus die zijn afgestemd op de diverse taken en verantwoordelijkheden van de verschillende rollen en functies binnen het politiewerk.

De PA leidt beginnende medewerkers (aspiranten, BOA's en specialisten) op tot startbekwaamheid in de politieberoepen, zodat ze de wettelijke bevoegdheden van de Politie zorgvuldig uitoefenen. Verder leidt de PA zittende medewerkers op in de diverse politievakspecialismen zodat ze vakbekwaam worden en blijven. Vaak is een certificaat van bekwaamheid nodig voor zittende politiemedewerkers voor het uitoefenen van specifieke politiebevoegdheden. Vakspecialistische opleidingen en trainingen variëren van korte trainingen van één of meer dagen tot meerjarige leergangen. Naast onderwijs heeft de PA de opdracht om kennisdiensten te leveren (waaronder verplichte kennistoetsen voor politiemedewerkers) en om praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek uit te voeren. Praktijkonderzoek verschaft de kennisbasis waarop de PA haar onderwijs verzorgt en actueel houdt en waarop de Politie mede opereert.

De positie en rol van de PA ten opzichte van het Korps en het Ministerie van JenV

De Politie heeft door haar specifieke taak en geweldsmonopolie een bijzondere positie in de samenleving en in de rechtsstaat. Daarvan afgeleid heeft de PA een specifieke positie in het onderwijsbestel, onder de Minister van Justitie en Veiligheid (JenV), onafhankelijk ten opzichte van de Politie vanwege :

- de onafhankelijke borging van de onderwijskwaliteit en van de uitgegeven politiediploma's
- een onafhankelijke invulling van de kennis- en onderzoeksfunctie.

De PA heeft dan ook een wettelijke monopolie op het geven van politiespecifiek onderwijs, gericht op het uitoefenen van de politietaak.

De wetgever heeft de diverse unieke politiebevoegdheden gekoppeld aan aanstellingsvormen. Bij de diverse aanstellingsvormen is een diploma van de bijbehorende politieopleiding een voorwaarde voor aanstelling. De Minister van JenV bepaalt wat politiemensen moeten kennen en kunnen : hij stelt kwalificaties vast op de verschillende kwalificatieniveaus van het onderwijs. Kwalificaties zijn, zoals bij alle beroepsopleidingen, de basis voor de politieopleidingen.

Naast de noodzakelijke kennis en vaardigheden moeten startbekwame medewerkers ook over de juiste beroepshouding beschikken. De vereiste beroepshouding is, net als kennis en vaardigheden,

verankerd in de door de Minister vastgestelde kwalificaties ; de vorming en ontwikkeling van een beroepsidentiteit is een essentieel element van de initiële politieopleidingen. Dit sluit aan bij het selectieproces voor startende politiemedewerkers, waarin het gaat om hun fysieke en mentale belastbaarheid, en om hun integriteit en betrouwbaarheid.

Het Korps bepaalt de opleidingsbehoefte ; die is leidend voor de PA. De opleidingsbehoefte van het Korps bestaat uit een jaarlijkse vraag naar *bestaande* politieopleidingen (instroom aantallen) en daarnaast uit een vraag naar de ontwikkeling van *nieuwe* opleidingen : nieuw naar (vak)inhoud dan wel naar onderwijsvorm. Het Politieonderwijs beweegt zo mee met de vele ontwikkelingen in het politievak en in de politieorganisatie. De vakspecialistische politieopleidingen doen dat voortdurend, maar ook het Basis Politie Onderwijs (BPO) en het Hoger Politie Onderwijs (HPO). In 2021 is een volledig vernieuwde 2-jarige basispolitieopleiding gestart op N4 niveau (PO 21). In 2024 startten de nieuw ontwikkelde bacheloropleidingen Politieagent, Wijkagent, Rechercheur en in 2025 de bachelor Politieleider : alle opleidingen in een versnelde variant, waarvoor studenten al een bachelor- (of master)diploma op zak moet hebben. De bacheloropleidingen zijn gericht op de vervulling van operationele politiefuncties. De Korpsbehoefte was bepalend voor de nieuwe opleidingen.

Verder ondersteunt de PA met haar opleidingen de grote opgaven waar de Politie voor staat, zoals:

- de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafvordering
- de invoering van het nieuwe stelsel Bewaken, Beveiligen en Beschermen
- de transitie van de Landelijke Eenheid op thema's als Werken Onder Dekmantel, de ontwikkeling van nieuw Politieleiderschap en Datagedreven werken.

Samenwerking PA met andere onderwijs- en kennisinstellingen

Intensieve samenwerking is vanzelfsprekend voor de rol van het politieonderwijs en de PA in de Nederlandse samenleving. De kwaliteit van de basispolitieopleiding en de bachelorpolitieopleidingen wordt geijkt aan die van het MBO (ROC's) en het HBO (hogescholen). De PA is lid van de Vereniging Hogescholen en werkt met meerdere hogescholen samen. De basispolitieopleiding en bachelor politieopleidingen bouwen voort op eerder genoten reguliere opleidingen en zijn daardoor sneller. Het MBO is een grote toeleverancier van instroom in de basispolitieopleiding en daarmee in de Politie. De PA besteedt onderdelen van haar opleidingen uit aan derde partijen, zoals bij de diverse BOA-leertrajecten en bij de PSI-opleidingen. De PA blijft in dat geval verantwoordelijk voor het eindniveau. Bij de vakspecialistische opleidingen werkt de PA samen met collega-opleidingsinstututen in het veiligheidsdomein. Op het gebied van onderzoek heeft de PA meerdere gemeenschappelijke lectoraten met hogescholen en structurele samenwerkingsverbanden met meerdere universiteiten.

Resultaten Politieonderwijs 2024

In 2024 stroomden meer dan 4000 nieuwe politiemedewerkers het Korps binnen via de initiële politieopleidingen. We hebben het dan over bijna 2200 aspiranten in de basispolitieopleiding PO 21, over bijna 200 aspiranten in de bacheloropleidingen, over rond de 1000 BOA-medewerkers op de diverse terreinen en over ruim 700 specialisten met een specifieke inzet (PSI-opleidingen). Een historisch groot aantal, waarvan de ene helft breed-executief wordt opgeleid en de andere helft inmiddels specifiek. Ook heeft de PA in 2024 voor meer dan 30.000 zittende politiemedewerkes vakspecialistische opleidingen verzorgd.

Kwaliteitszorg en toezicht op politieonderwijs

De PA hanteert een kwaliteitszorgstelsel dat in grote lijnen overeenkomt met dat van het reguliere beroepsonderwijs (ROC's en hogescholen). Data uit interne evaluaties worden gebruikt om de kwaliteit te monitoren. De PA neemt deel aan de landelijke studenttevredenheidsmetingen in het MBO en HBO. Examencommissies houden intern toezicht op de kwaliteit van de toetsing en de integriteit



van de politiediploma's en -certificaten. Het externe toezicht op de kwaliteit van het politieonderwijs ligt bij de Inspectie van JenV en de NVAO:

- in 2024 heeft de Inspectie van JenV een rapportagebrief uitgebracht met een overwegend positief beeld van de nieuwe basispolitieopleiding, met als aandachtspunt onder andere de druk op de praktijkbegeleiders in de eenheden
- het niveau van de basispolitieopleiding Politieagent GGP is formeel ingeschaald op een NLQF-niveau 4 ; dit staat nu vermeld op het diploma van de opleiding
- drie bestaande bachelor- en masteropleidingen zijn door de NVAO in 2024 geheraccrediteerd.

Toezicht op de PA-organisatie – 5 jaarsevaluatie cf Kaderwet ZBO's

In 2023 heeft bureau Dialogic in opdracht van de Minister van JenV een groot 5-jaars evaluatie-onderzoek uitgevoerd ter beoordeling van de doelmatigheid en kwaliteit van het PA-functioneren. De resultaten zijn door de Minister aangeboden aan de Kamer. Het rapport van Dialogic constateert dat de PA goed heeft gepresteerd en dat *“doeltreffendheid, doelmatigheid en kwaliteit de afgelopen jaren verbeterd zijn”* want (aldus het rapport) :

- het basispolitieonderwijs functioneert doeltreffend
- de tevredenheid van PO21-studenten over docenten en praktijkbegeleiding is hoog
- de tevredenheidscijfers VPO zijn constant hoog (8) over 2012-2023
- het HPO functioneert doeltreffend met constante stijging van studenttevredenheid
- de PA doet goed onderzoek, dat hogelijk wordt gewaardeerd door de Politie.

Het rapport concludeert dat deze prestaties zijn geleverd ondanks de grotere complexiteit van het wettelijke governance-model sinds 2017.

Naar 2 gelijkwaardige soorten instroom in de Politie – doorwerking naar Politieopleidingen

Eén van de grootste uitdagingen van de Politie en daarmee van het politieonderwijs is de snel veranderende dynamiek van criminaliteit. Het politieonderwijs kan niet anders dan voortdurend meebewegen met de vele ontwikkelingen in het politievak en in de politieorganisatie.

De recente strategische agenda van het Korps geeft aan dat het politievak verandert en dat de politieorganisatie flexibeler moet worden qua instroom, aanstellen en opleiden. Die agenda schetst het perspectief van een gedifferentieerde instroom, met twee gelijkwaardige routes naar het executieve politiewerk met ieder een eigen opleiding en loopbaanperspectieven.

De Politie kent nu feitelijk al twee (gelijkwaardige) instroomsoorten:

- generieke executieve instromers, die breed inzetbaar zijn in de GGP (zichtbaarheid op straat) en in de opsporing
- executief specifieke instromers (met een ESI-aanstelling) en BOA-instromers, die specifiek inzetbaar zijn.

Deze tweede instroom(-route) met bijbehorende opleidingen (PSI- en BOA-opleidingen) leidt tot snellere inzetbaarheid.

Druk op instroom in de opsporing en opsporingsonderwijs

Specialisten (op alle niveaus) kunnen aan de slag in bepaalde vakgebieden en werkterreinen binnen de opsporing nadat ze de PSI-opleiding hebben afgerond. Om de groep van PSI-ers te behouden voor de Politie zijn aanvullende opleidingen nodig. De PA heeft in haar aanbod aan vakspecialistische opleidingen een doorlopende leerlijn beschikbaar naar de generieke opsporing, bestaande uit diverse diverse componenten en basismodules (met andere woorden modulair recherche-onderwijs).

De opleidingscapaciteit hiervan is inmiddels ontoereikend (qua financiering) in relatie tot de sterk toegenomen vraag; Ministerie en Korps bepalen de omvang van de beschikbare opleidingscapaciteit.

Gezien de grote behoefte en urgentie en de beperkte capaciteit bij de PA gaan sommige eenheden ertoe over zelf opsporingsopleidingen te verzorgen dan wel bij commerciële partijen in te kopen. Dit is in de ogen van de PA niet doelmatig én niet wenselijk vanuit oogpunt van de borging van opleidingskwaliteit en continuïteit. Aanvullende ruimte en opleidingscapaciteit voor deze leerlijn opsporing is nodig.

